

normalització
lingüística
a debat

1992, UN HOMENATGE A LA BARBARIE

(Primer comentari a l'“Ordre del Conseller d'Educació i Cultura, de dia 29 d'agost de 1986, de regulació de l'Ensenyament en Llengua Catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears”)

“Fue infausta y nefasta aquella fecha del 12 de octubre que choca con los valores que nosotros más apreciamos”. “Esos ‘gloriosos’ guerreros, llegaron aquí con la espada, hicieron bendecir la conquista con la cruz (...) y aniquilaron a la población” (Fidel Castro, Vid. *La Vanguardia*, 25 julio 85).

I més infaust i nefast és l'orgull que manifesten molts d'espanyols per aquests fets, per la “hispanidad”, encara avui, prop de cinc-cents anys després.

Amb el “descobriment” d'Amèrica, els castellans “varen obrir el camí de la cultura” a aquest continent ha dit avui el rei; “varen destruir la cultura pròpia d'aqueix continent”, dic jo, i els seus habitants de passada. I encara en bravegen! Què dintre varen descobrir si només al que ara és Mèxic hi havia sis milions d'habitants, que ja havien *descobert Amèrica*; i al cap de pocs anys dues terceres parts havien estat morts per les malalties castellanques o directament assassinats.

Quin és, perquè desvetlli tant d'orgull, el resultat d'aquesta obertura al camí de la cultura? Es Pinochet?, és la matança dels americans que viuen a l'Amazones, que encara continua?, és la desamparança en què es troben (per l'estat de desigualtat i d'injustícia) els parlants de llengües americanes (guaraní, quítxua,...)?, són les visites de la creu (Wojtyla) per predicar-los paciència davant els amos colonitzadors?

I encara més: ¿Són aquests els valors bàsics subjacents a la democràcia espanyola (als seus governants i als seus votants?) i a les sub-democràcies autonòmiques? Democràcia no sempre vol dir justícia, igualtat, cultura (i quina casta de cultura és la que consisteix bàsicament a destruir altres cultures?)... Per exemple, la democràcia alemanya va fer pujar Hitler al poder; les democràcies nord-americana i anglesa han donat suport al govern racista de Sud-Africa (obertament, sense vergonya); Leon Degrelle, nazi, que viu a Espanya i diu per la TVE (dia 12 d'octubre —casualitat?—) que l'únic que li sap greu de la seva història és que el

feixisme hagi fracassat a Europa (tal vegada encara triomfarà, amb l'ajuda de Reagan).

La democràcia espanyola no ha canviat, en molts aspectes, l'ordre establert anterior (un dels canvis afecta, sens dubte, la intenció de canviar). Continuen les denúncies per tortura als nacionalistes als informes d'Amnistia Internacional, continuen les sospites d'assassinats institucionals (J. Arregui, mort el 1981 sota custòdia policial, Zabalza, el GAL...), continua la injustícia i la desigualtat lingüística, consagrada per la Constitució de 1978, (en lloc d'establir una política lingüística igualitària, com a Bèlgica o a Iugoslàvia).

Aquesta situació de tancament d'un avenir just i igualitari era constatada el 1983 pels signants del Manifest d'Iruñea. Lluís V. Aracil ho diu amb aquestes paraules: “El problema legalment insoluble és que la Constitució actual consagra en forma democràtica un Ordre Establert anterior flagrantment antidemocràtic. I és clar que una Comunitat Autònoma és subalterna i no pot rectificar ni compensar les inconseqüències de la norma suprema de l'Estat” (“Una llei crucial entre el consens i el canvi”, dins *El Món*, abril 1983).

Encara és més, el conseller d'Educació i Cultura del (sub) Govern de les Illes Balears no només no intenta arribar al màxim favorable a la comunitat lingüística catalana dins aquest marc legal injust i desigualitari, sinó que restringeix al màxim el desenvolupament de la “Llei 3/1986, de 29 d'abril de 1986, de Normalització Lingüística a les Illes Balears” (una llei producte de la constitució esmentada) amb un decret i un seguit d'ordres de final d'agost de 1986, que semblen indicar un fort grau d'adhesió d'aquest individu als “valors” a què hem fet referència al llarg d'aquest escrit.

La Llei 3/1986 del Govern de la “C.A.I.B.” (que s'assembla a C.A.E.B.), a l'article dos, esmenta com un dels quatre “objectius de la Llei”: “Assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament” (i a l'Exposició de Motius ha dit que “l'ofi-

cialitat de la llengua catalana es basa en un estatut de territorialitat, amb el propòsit de mantenir la primacia de cada llengua en el seu territori històric"). Amb semblant claredat s'expressa l'article 22 (a pesar de l'embull que suposa l'article 18): "El Govern de la Comunitat Àutònoma, a fi de fer efectiu el dret a l'ensenyament en la llengua catalana ha d'establir els mitjans necessaris encaminats a fer realitat l'ús normal d'aquest idioma com a vehicle usual en l'àmbit de l'ensenyament en tots els centres docents".

Llavors ve un Decret signat pel President del Govern de la "C.A.I.B." i pel conseller d'Educació i Cultura que ja interpreta restrictivament la Llei, amb l'article 2.3.: "La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'afavorir la implantació de programes en llengua catalana, especialment en les àrees de socials i naturals, en les quals, d'acord amb els plans d'estudis estatals, s'han d'integrar continguts propis de les Illes Balears".

I en l'increscendo d'aquest seguit de normes desigualitàries tendents a mantenir l'esperit del "12 de octubre" (i a reformar la situació, indigna de pobles civilitzats, en què es troba la comunitat lingüística catalana), apareix l'Ordre esmentada al subtítol de l'escrit que llegiu. L'ensenyament en castellà, fruit i continuació de la "cultura de la destrucció d'altres cultures", del "Faixisme franquista", s'hi dóna per suposat que ha de continuar (no cal ni plantejar-s'ho); però fer el canvi a l'ensenyament

en català suposa un vertader esforç de titans, es necessita la vènia: "els centres docents no universitaris de les Illes que rebin l'autorització pertinent, podran impartir programes en llengua catalana"; i, a fe, que és una vènia ben impertinent (com especifica l'article 3): "Instància", "Acta d'acord del Consell Escolar adoptat per majoria absoluta", "acord del Claustre de Professors", etc. I encara: "no podran aplicar-se programes en llengua catalana, ni a l'E.G.B., ni als Ensenyaments Mitjans, si prèviament no s'ha implantat l'ensenyament d'aquesta llengua en els cicles i/o cursos inferiors".

Notem que és una ordre més restrictiva (en alguns aspectes) que la de 25 d'octubre de 1979 (BOE, 8 nov. 1979), que sembla una simple còpia de la que ja va signar el mateix conseller el 10 de setembre de 1985 (BOCAIB, 13-9-85) i que no té en compte ni poc ni molt la promulgació d'una llei amb un esperit un poc més digne i no ho és gaire envers la comunitat lingüística catalana que el que demostra el senyor Gilet, (tenint present que l'ensenyament en català és un puntal per a la seva continuació). Acabem destacant una cosa positiva: i és que molts mestres practiquen avui, com el temps de Franco, la dignitat pròpia, en lluita contra la legalitat desigualitària vigent.

Antoni Artigues
(12 d'octubre de 1986)

Ansa per ansa. Material de lectura i escriptura.

Elisabet Abeyà, Maria Fortuny, Assumpta Mascaró i Andrea Terrades.
CICLE INICIAL 1

Altres llibres de lectura: Elisabet Abeyà: *La bruixa que va perdre la granera*. Jaume Ordines i Mateu Rigo: *La cova de la bruixa Joana*.

En preparació:

- Per al Cicle Inicial 3: *ALIMARA*
- Per al Cicle Inicial 4: *LLANTERNA*

EL CATALA DE MALLORCA, A L'ESCOLA

Llibrets de lectura progressiva "De mica en mica". 20 volums.
Ramon Bassa i Aina Bonner.

Llumeneret blau. Llenguatge.
Antoni Artigues, Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz, Joan Lladonet, M^a. Immaculada Pastor i Vicenç Sastre.

CICLE INICIAL 2

editorial
MOLL

Torre de l'Amor, 4, Palma de Mallorca